

kommissionen aldeles Intet skal undersøge i den Retning, men at Alt skal overlades til Retten bagefter, naar Sagen er henvist fra Kommissionen til Retten. Saa foreligger der for Retten Oplysning om, hvorvidt Parterne have mødt personligt eller ikke, og videre behøves der ikke. Om der da skal ske noget Videre, beror efter Lovgivningen paa, om Modparten under Sagen foretager sig Noget eller ikke. Hvis Modparten ikke foretager sig Noget, sker der heller ikke Noget; dette er ganske stemmende med Lovgivningen og intet Misbrug. Men dersom Modparten derimod gjør gjældende, at den Anden uden Berettigelse er udebleven fra Mødet ved Forligskommissionen og har sendt en Fuldmægtig i Stedet for selv at komme, skal den Paagjældende naturligvis oplyse, af hvilken Bestaafenhed Forsaldet har været. Retten skal da bedømme, om der er oplyst en tilstrækkelig Grund eller ikke, og hvis der ikke er oplyst en tilstrækkelig Grund, skal den Paagjældende muldteres, ligesom han ogsaa maa betale Prosesomkostningerne. Og disse sidste Bestemmelser overholdes, thi det er Retten nødt til, den kan ikke gjøre Andet. Naar der medlægges en Paastand, kan Retten ikke lade være at tage Hensyn til Paastanden. Den maa udtale sig derom enten fra eller til, og at Retten skulde tilsidefatte disse i Lovgivningsgrundede Paastande, naar de fremkomme, er der slet ikke Tale om. Men det, som der er i Veien, om man vil bruge dette Udtryk, med Hensyn til den bestaaende Lovgivning i saa Henseende, er ganske vist det, at det praktisk stiller sig saaledes, at Parterne kunne fritage hinanden for at møde personligt ved Forligskommissionen. Dette er altsaa Spørgsmaalet: om man mener, at man bør skrive til at gjøre Forandring heri. Den Forandring, der i saa Fald skulde gjøres, maatte da efter min Mening nærmest gaa i den Retning, at Dommeren af egen Drift skulde undersøge Forsaldsgrunden. Dette er imidlertid en Forandring, som har sine andre store Betænkkeligheder, idet vi nemlig maa huske paa, at, naar noget Saadant fastsættes, bliver der med det Samme paalagt Publikum en meget stor Besværlighed. Det maa man nøie overveje, forinden man strider til Sligt. Følgen deraf bliver nemlig den, at naar en Mand af en eller anden Grund har været hindret i at møde ved Forligskommissionen og har sendt en Fuldmægtig i sit Sted, maa han, naar Sagen gaar til Doms, sørge for, at der foreligger det ubestridte og fuldstændigste Bevis for, at han virkelig har været forhindret fra selv at møde. Man maa huske paa, at i saa Fald kan det ikke nytte noget, at Modparten for Retten tier stille dertil, eller maaske siger: jeg erkjender, at min Modpart har havt Forsald, og jeg gjør ikke nogen Paastand i den Retning. Dette nytter da ikke; Dommeren skal stille sig paa det Standpunkt, at der skal skaffes det samme Bevis for Forsaldets Lovlighed, som om Modparten havde benegtet samme, og det er noget, der

i mange Tilfælde bliver ikke lidet besværligt, og ogsaa er forbundet med Besøftning, naar man saaledes skal ledsage Sagen fra første Begyndelse af med fuldstændigt Bevis for Forsaldsgrunden. Man har i det andet Thing berørt en anden Udvei, der maaske kunde virke lidt, men ganske vist ikke meget i den Retning, her omtales, og det skulde være den, at det blev paalagt Parterne som Pligt at anføre Forsaldsgrunden allerede i den Fuldmagt, som de give til at møde for dem i Forligskommissionen. Dette vilde være en Bestemmelse, som jeg ikke kan indse, at der kunde være noget at indvende imod, men det er naturligvis ikke meget, der vil udrettes derved. Det, der vil udrettes derved, er navnlig for det Første det, at man maa gaa ud fra, at naar Folk i Fuldmagten skulle nævne, hvad det er for en Grund, der forhindrer dem fra at møde, vilde de senere sig for at sige Noget, der er usandt, og dernæst det, at naar Forsaldsgrunden allerede er opgivet i Fuldmagten, saa staar det fast, at man ikke senere kan paaberaabe sig Andet end denne Grund. Nu menes der, staar Sagen saaledes, at Parten eller hans Sagfører først da, naar der under Sagen bliver gjort Indvendinger i Anledning af, at han ikke er mødt selv, begynder at spekulere over, hvad man kan finde paa at anføre som tilstrækkelig Grund for, at Parten ikke selv er mødt ved Forligsmæglingen, og der er der en vid Mark for Opfindelser. Hvis det derimod er Reglen, at Grunden skal være nævnet allerede i Fuldmagten, som den faar, der møder for Forligskommissionen, er ganske vist hele denne Mark for Opfindelser lukket; thi saa er det kun denne bestemte Grund, man har at holde sig til, om den er sand eller ikke. Som sagt, Noget kunde der maaske ved en saadan Foranstaltning udrettes, noget Mere, end det hidtil har været Tilfældet, til at fremkalde personligt Møde, og det er en Foranstaltning, som jeg ikke ser, fra andre Sider betragtet, kunde have nogen Betænkkelighed. I Dvrigt skal jeg ikke gaa dybere ind paa de mange forskellige Betragtninger, der kunde anføres angaaende dette Spørgsmaal om Sagførers Ret til at møde som Fuldmægtige ved Forligskommissionen. Jeg vil blot for yderligere Tydeligheds Skyld fremhæve, at her jo ikke er Spørgsmaal om at forandre den Regel, at man bør møde personligt, men Spørgsmaalet er kun, om der er noget Særligt vundet ved i det Tilfælde, hvor en Part ikke møder personligt men sender en Fuldmægtig, at denne Fuldmægtig ikke maa være en Sagfører. Det er egentlig dette Spørgsmaal, som ligger for, om der er noget Særligt vundet ved, at Fuldmægtigen netop ikke maa være en Sagfører. For Dvrigt deler jeg med Hensyn til dette Punkt den Anskuelse, som den ærede sidste Læser udtalte, nemlig, at det vistnok ikke nytter synderlig meget at argumentere her, eller at forsøge paa gennem almindelige Be-